

mărturisirea Simbolului credinței, mulțumirea cuvenită pentru chipurile minunate ale mântuirii noastre. Iar prin imnul întreit sfânt, unirea și deopotrivă cinste cu sfinții îngeri, și neîncetata și împreună laudare sfântă a lui Dumnezeu. Prin rugăciunea prin care ne învrednicim să numim pe Dumnezeu Tată, se indică cea mai adevărată înfiere în harul Duhului Sfânt. Prin cântarea "Unul Sfânt" și cele următoare, harul și legătura unificatoare cu Dumnezeu. Iar prin împărtășirea dumnezeiască cu prea curatele și de viață făcătoarele taine, identitatea și comuniunea asemănării după participare cu Dumnezeu, cât este îngăduită oamenilor. Prin aceasta, omul este învrednicit să se sfințească. Căci darurile Duhului Sfânt, de care credem că ne împărtășim în această viață prin har întru credință, credem că le vom primi în veacul viitor cu adevărat în ipostasul lor, potrivit cu nădejdea neclintită a credinței noastre și cu făgăduința sigură și nemincinoasă a Celui ce le-a făgăduit, dacă vom păzi cu toată puterea noastră poruncile. Astfel vom trece de la harul întru credință la harul după vedere, Însuși Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos prefăcându-ne întru Sine, înlăturând atributele noastre stricăcioase și dăruindu-ne tainele arhetipice, indicate prin simboalele sensibile de aici.

Prima intrare cu Sfânta Evanghelie indică în general prima venire a Dumnezeului nostru, iar în special, întoarcerea celor ce sunt conduși de El, de la necredință la credință și de la păcătoșenie la virtute.

Citirile de după aceea, enunță în general voile și sfaturile dumnezeiești, potrivit cărora trebuie să-și îndrume și să-și poarte toți viața; iar în special învățătura și înaintarea în credință a celor ce au crezut și dispoziția întărită spre virtute a celor activi, prin care, conformându-se legii dumnezeiești a poruncilor, stau cu bărbăție și cu neclintire împotriva meșteșugirilor diavolului și scapă de lucrările vrăjmașe; de asemenea, indică deprinderea întru contemplație a celor gnostici, prin care, culegând după putere sensurile duhovnicești ale lucrurilor sensibile și ale Providenței referitoare la ele, sunt duși fără rătăcire spre adevăr.

Modulările dumnezeiești ale cântărilor sugerează plăcerea și desfătarea dumnezeiască, produse în sufletele tuturor, prin care, întărindu-se tainic, uită ostenele trecute ale virtuții și se aprind de dorința puternică a bunătăților dumnezeiești și nestrucăcioase pe care nu le au încă. Închiderea ușilor, ieșirea cu Sfintele Taine, dumnezeisca sărutare și rostirea Simbolului credinței, indică în general trecerea celor sensibile și arătarea celor spirituale, învățătura cea nouă a tainei referitoare la noi, identitatea unirii în cuget și a iubirii, și mulțumirea pentru chipurile în care am fost mântuiți. Iar în special, învățarea și inițierea celor credincioși, unirea lor în cuget, evlavie și înaintarea lor de la credința simplă la dogme. Cel dintâi lucru este arătat de închiderea ușilor, al doilea de ieșirea sfințelor, al treilea de sărutare, al patrulea de rostirea Simbolului. Tot în special, ele indică mutarea celor activi de la acțiune la contemplație, după ce și-au închis simțurile și s-au așezat afară de trup și de lume prin lepădarea lucrărilor lor; de asemenea, înălțarea lor de la chipul poruncilor la rațiunea lor,

Biserica Mănăstirii Cozia, foto

familiarizarea și unirea poruncilor însăși după rațiunile lor cu puterile sufletului, și deprinderea și aptitudinea spre mulțumirea ce crește din cunoașterea lui Dumnezeu. Ele mai indică mutarea contemplativilor de la contemplația naturală la înțelegerea simplă a celor inteligibile (când nu mai urmăresc deloc prin simțuri sau prin vreun lucru văzut rațiunea dumnezeiască și negrăită) și unirea puterilor sufletești cu sufletul, precum și simplitatea care cuprinde, unitar cu mintea, rațiunea Providenței.

Doxologia sfințitoare întreit sfântă, cântată neîncetat de sfinții îngeri, înseamnă în general deopotrivă viață, purtare și